

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Písku rozhodl soudkyní Mgr. Markétou Česánkovou ve věci

žalobkyně: [osobní údaje žalobkyně] zastoupená advokátem [údaje o zástupci]

proti

žalovanému: [osobní údaje žalovaného]

o zaplacení 589 471,69 Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 561 901,98 Kč s úrokem z prodlení ve výši 11,75 % ročně z částky 561 901,98 Kč od 16. 6. 2022 do 14. 11. 2022 a s úrokem z prodlení ve výši 11,75 % ročně z částky 561 901,98 Kč od 24. 11. 2022 do zaplacení, to vše do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žaloba se zamítá ohledně částky 27 569,71 Kč, ohledně kapitalizovaného úroku ve výši 16 368,63 Kč, ohledně úroku ve výši 6,5 % ročně z částky 584 596,69 Kč od 31. 5. 2022 do zaplacení, ohledně kapitalizovaného úroku z prodlení ve výši 710,50 Kč za dobu od 9. 2. 2022 do 8. 6. 2022, ohledně úroku z prodlení ve výši 11,75 % ročně z částky 584 596,69 Kč od 9. 6. 2022 do 15. 6. 2022, ohledně úroku z prodlení ve výši 11,75 % ročně z částky 22 694,71 Kč od 16. 6. 2022 do 14. 11. 2022 a ohledně úroku z prodlení ve výši 11,75 % ročně z částky 27 569,71 Kč od 24. 11. 2022 do zaplacení.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni k rukám jejího zástupce [titul] [jméno] [příjmení], [titul] na náhradě nákladů řízení částku 81 474,48 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se svou žalobou - návrhem na vydání elektronického platebního rozkazu domáhala po žalovaném zaplacení částky 589 471,69 Kč s kapitalizovaným úrokem ve výši 16 368,63 Kč (ve výši 6,5 % ročně z částky 584 596,69 Kč od 11. 12. 2021 do 30. 5. 2022), s kapitalizovaným úrokem z prodlení ve výši 30 309,88 Kč (ve výši 11,75 % ročně z částky 3 602,67 Kč od 9. 2. 2022 do 8. 3. 2022, z částky 7 248,98 Kč od 9. 3. 2022 do 8. 4. 2022, z částky 10 895,30 Kč od 9. 4. 2022 do 6. 5. 2022, z částky 14 541,61 Kč od 7. 5. 2022 do 8. 6. 2022 a z částky 584 596,69 Kč od 9. 6. 2022 do 14. 11. 2022), s úrokem ve výši 6,5 % ročně z částky 584 596,69 Kč od 31. 5. 2022 do zaplacení a s úrokem z prodlení ve výši 11,75 % ročně z částky 589 471,69 Kč od 24. 11. 2022 do zaplacení, když částka 589 471,69 Kč se dle žalobkyně skládá z dlužné jistiny ve výši 584 596,69 Kč a z poplatků ve výši 4 875 Kč. Žalobkyně tvrdí, že mezi právní předchůdkyní žalobkyně společností [právnícká osoba] a žalovaným byla dne 1. 7. 2021 uzavřena smlouva o úvěru, jejíž nedílnou součástí byly všeobecné obchodní podmínky, produktové podmínky a sazebník. Na základě smlouvy právní předchůdkyně žalobkyně poskytla žalovanému neúčelový úvěr ve výši 600 000 Kč na jeho běžný účet. Žalovaný se zavázal poskytnutý úvěr vrátit spolu s úrokem ve výši 6,5 % ročně a poplatky, a to ve 120 pravidelných měsíčních splátkách po 6 812,88 Kč + 675 Kč za pojištění schopnosti splácet počínaje dnem 10. 8. 2021. Splátky byl žalovaný povinen splácet formou zápočtu peněžních prostředků z běžného účtu, v jehož prospěch bylo provedeno čerpání úvěru. Jelikož žalovaný byl opakovaně v prodlení s úhradou sjednaných splátek (byl v prodlení se splátkami splatnými ke dni 10. 1. 2022, 10. 2. 2022, 10. 3. 2022 a 10. 4. 2022), právní předchůdkyně žalobkyně úvěr zesplatnila ke dni 30. 5. 2022, o čemž žalovaného informovala doporučeným dopisem ze dne 1. 6. 2022. Pohledávku za žalovaným právní předchůdkyně žalobkyně postoupila žalobkyni smlouvou o postoupení pohledávek ze dne 16. 11. 2022 s účinností ke dni 21. 11. 2022, žalovanému bylo postoupení písemně oznámeno. Ke dni postoupení pohledávky činila dlužná jistina částku 584 596,69 Kč, dlužné poplatky částku 4 875 Kč, kapitalizovaný úrok částku 16 368,63 Kč a kapitalizovaný úrok z prodlení částku 30 309,88 Kč, celkem částku 636 150,20 Kč. Ačkoliv byl žalovaný upomínán, po postoupení pohledávky na dlužnou částku ničeho nezaplátil. Žalovaný tak na předmětný úvěr celkem uhradil částku 38 098,02 Kč. Žalobkyně doplnila, že při posouzení úvěruschopnosti žalovaného její právní předchůdkyně vycházela z údajů poskytnutých žalovaným v žádosti o úvěr. Žalovaným poskytnuté informace byly kontrolovány v interních a externích databázích, zejména v bankovním a nebankovním registru klientských informací, insolvenčním rejstříku a databázi MV ČR, dle kterých žalovaný neměl žádné další závazky. Žalovaný dle žalobkyně uvedl, že je zaměstnán jako dělník na dobu neurčitou u [právnícká osoba] s čistým měsíčním příjmem 16 566 Kč, má vlastní bydlení, nemá vyživovací povinnost a celkový čistý příjem domácnosti činí 90 000 Kč. Právní předchůdkyně žalobkyně porovнала příjem žalovaného a výdaje odhadnuté na základě historických dat z ČSÚ. Do výdajů žalovaného započítala jím doložené výdaje v žádosti o úvěr, částku životního minima a částku normativních nákladů na bydlení/výdaje na bydlení vydané ČSÚ. Dle žalobkyně podrobnost posouzení úvěruschopnosti závisí na výši úvěru. Dále žalobkyně uvedla, že doklady o odeslání upomínek ze dne 1. 2. 2022 a ze dne 21. 5. 2022 nedisponuje.

2. Žalovaný se k žalobě nevyjádřil, k ústním jednáním konaným dne 27. 10. 2023 a dne 28. 11. 2023 se bez omluvy nedostavil, ačkoliv k nim byl řádně a včas předvolán. Věc proto byla projednána a rozhodnuta bez přítomnosti žalovaného v souladu s § 101 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o.s.ř.“).

3. Ze smlouvy o úvěru s pojištěním schopnosti splácet - [název] [anonymizováno] ze dne 1. 7. 2021, všeobecných obchodních podmínek [právnícká osoba], všeobecných produktových podmínek, vysvětlení některých pojmů používaných ve standardní informaci o spotřebitelském úvěru a doplnění předsmělní informace, formuláře pro standardní informace o spotřebitelském úvěru a sazebníku poplatků vyplývá, že právní předchůdkyně žalobkyně společnost [právnícká osoba], sídlem [adresa], [země], se zavázala poskytnout žalovanému úvěr bez stanovení jeho účelu

ve výši 600 000 Kč z úvěrového účtu č. [bankovní účet] na běžný účet č. [bankovní účet] a žalovaný se zavázal splácet poskytnutý úvěr spolu s úrokem ve výši 6,50 % ročně a poplatky ve 120 měsíčních splátkách po 7 487,88 Kč (zahrnující i úhradu pojištění ve výši 675 Kč), přičemž poslední splátka měla činit 9 341,96 Kč, splatných vždy k 10. dni v měsíci počínaje dnem 10. 8. 2021. Pro případ prodlení žalovaného se splněním jakékoli pohledávky byla dle smlouvy o úvěru právní předchůdkyně žalobkyně oprávněna prohlásit svým rozhodnutím kterékoli dluhy žalovaného vůči ní za ihned splatné a požadovat jejich předčasné splacení. Dle smlouvy o úvěru se smluvní ujednání řídí právními předpisy České republiky. Na smlouvě o úvěru je podpis žalovaného.

4. Z výpisů z úvěrového účtu č. [bankovní účet] za dobu od 1. 7. 2021 do 21. 11. 2022 a z platební historie soud zjistil, že k čerpání úvěru ve výši 600 000 Kč došlo dne 1. 7. 2021, poslední částečnou splátku úvěru uhradil žalovaný dne 25. 1. 2022, dne 30. 5. 2022 byl úvěr zesplatněn a poté již žalovaný na svůj dluh ničeho neuhradil, ke dni 21. 11. 2022 činila nesplacená jistina částku 584 596,69 Kč, poplatky částku 4 875 Kč, úrok částku 16 368,63 Kč a úrok z prodlení částku 30 309,88 Kč. Žalovaný celkem uhradil částku 38 098,02 Kč.

5. Z upomínky ze dne 1. 2. 2022 a z upomínky ze dne 21. 5. 2022 se podává, že právní předchůdkyně žalobkyně žalovaného vyzývala k úhradě nezaplacených splátek, když na běžném účtu žalovaného nebyl dostatek peněžních prostředků na to, aby mohla být započtena měsíční splátka.

6. Z oznámení o prohlášení úvěru za splatný ze dne 1. 6. 2022 a z poštovního podacího archu ze dne 2. 6. 2022 vyplývá, že právní předchůdkyně žalobkyně prohlásila pro opakované porušování smluvních podmínek úvěr č. [bankovní účet] za splatný ke dni 30. 5. 2022 a vyzvala žalovaného k úhradě celkové dlužné částky ve výši 606 550,82 Kč do 15. 6. 2022.

7. Ze žádosti o úvěr ze dne 1. 7. 2021 soud zjistil, že právní předchůdkyně žalobkyně zkoumala úvěruschopnost žalovaného před uzavřením smlouvy. Žalovaný uvedl, že je svobodný, má vlastní dům/byt, nemá vyživovací povinnost, je zaměstnan jako dělník/řemeslník na dobu neurčitou u společnosti [právní osoba], má jeden zdroj příjmu, jeho průměrný čistý měsíční příjem činí 16 566 Kč a celkový čistý měsíční příjem domácnosti činí 90 000 Kč. Žalovaný dále uvedl, že nemá žádné srážky ze mzdy, ani jiné měsíční splátky a nemá ani žádné ostatní nezbytné měsíční náklady. Hlavní příjem byl dle žádosti o úvěr ověřen z běžného účtu č. [bankovní účet].

8. Z tabulky označené žalobkyní jako náhled do registru nevyplývá, o jaký registr se jedná a co je v tabulce zaznamenáno. Žalobkyně na výzvu soudu tyto informace nedoplnila. Tento důkaz žalobkyně navrhla k prokázání tvrzení, že žalovaný neměl v době podání žádosti o úvěr žádné další závazky.

9. Z vyjádření k procesu posouzení úvěruschopnosti žalovaného se podává, že právní předchůdkyně žalobkyně ověřila příjem žalovaného uvedený v žádosti o úvěr z doložených dokumentů a z běžného účtu žalovaného, který pro něho vedla. Do výdajů žalovaného započítala výdaje doložené v žádosti o úvěr, částku životního minima, částku normativních nákladů na bydlení/výdaje na bydlení vydané ČSÚ a měsíční splátky dosavadních závazků zjištěné z veřejných databází. Od zjištěného čistého měsíčního příjmu žalovaného ve výši 16 566 Kč odečetla životní náklady ve výši 5 438,25 Kč a dospěla k závěru, že maximální měsíční splátka, kterou je žalovaný schopen hradit, je částka 11 127,75 Kč a že splátka 6 812,88 Kč představuje 41,13 % z příjmu žalovaného. Na základě těchto výpočtů právní předchůdkyně žalobkyně dospěla k závěru, že žalovaný je schopen úvěr řádně splácet.

10. Smlouvou o postoupení pohledávek ze dne 16. 11. 2022 ve spojení s její přílohou - seznamem postoupených pohledávek - strana 8, dohodou ze dne 16. 11. 2022, potvrzením o úhradě úplaty za postoupené pohledávky, oznámením o postoupení pohledávky ze dne 25. 11. 2022, podacím

lístkem ze dne 12. 12. 2022 a výpisem z obchodního rejstříku žalobkyně byla prokázána aktivní legitimace žalobkyně ve sporu.

11. Výzvou k plnění se základním skutkovým a právním rozbohem předcházející žalobě ze dne 13. 2. 2023 ve spojení s podacím lístkem ze dne 13. 2. 2023 bylo prokázáno, že žalobkyně vyzvala žalovaného k zaplacení dlužné částky z titulu smlouvy o úvěru ze dne 1. 7. 2021 před podáním žaloby.

12. Předmětný úvěr byl sjednán jako bezúčelový. Úvěr je služba spočívající v předání peněžních prostředků úvěrovou institucí úvěrovanému za úplatu, kterou úvěrovaný platí v zásadě ve formě úroků. Smlouva o úvěru tak musí být kvalifikována jako smlouva o poskytování služeb. Pro účely posouzení mezinárodní příslušnosti českých soudů je dostačující, že k poskytnutí služby došlo na území České republiky. [město], kde byly poskytnuty služby ve smyslu článku 7 odst. 1 písm. b) druhá odrážka Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Brusel I bis) v případě poskytnutí úvěru úvěrovou institucí je místo, kde má tato instituce sídlo, není-li dohodnuto jinak (srov. usnesení NS ČR ze dne 26. 7. 2019 sp. zn. 30 Nd 186/2018). Sídlem právní předchůdkyně žalobkyně, která úvěr žalovanému poskytla, je Česká republika a úvěr byl žalovanému poskytnut bezhotovostně převodem na účet vedený v České republice u právní předchůdkyně žalobkyně, a proto je dána pravomoc (mezinárodní příslušnost) soudů České republiky.

13. Podle článku 3 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. 6. 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) se smlouva řídí právem, které si strany zvolí. Volba musí být vyjádřena výslovně nebo jasně vyplývat z ustanovení smlouvy nebo okolností případu. Jelikož ve smlouvě o úvěru smluvní strany výslovně sjednaly, že smluvní ujednání o úvěru se řídí právními předpisy České republiky, rozhodným právem je právo České republiky.

14. Provedeným dokazováním soud zjistil následující skutkový stav. Právní předchůdkyně žalobkyně [právnícká osoba] uzavřela se žalovaným dne 1. 7. 2021 smlouvu o spotřebitelském úvěru, na jejímž základě poskytla žalovanému částku 600 000 Kč. Žalovaný se zavázal splatit poskytnutou částku ve výši 600 000 Kč spolu s úrokem ve výši 6,5 % ročně, poplatky a pojistným ve 120 měsíčních splátkách po 7 487,88 Kč. Žalovaný uhradil celkem částku 38 098,02 Kč. Pohledávka byla postoupena na žalobkyni smlouvou o postoupení pohledávek ze dne 16. 11. 2022. Oznámení o prohlášení úvěru za splatný ze dne 1. 6. 2022, obsahující i výzvu k úhradě dlužné částky do 15. 6. 2022, bylo žalovanému odesláno prostřednictvím České pošty dne 2. 6. 2023.

15. Soud hodnotil důkazy jednotlivě i ve vzájemných souvislostech a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná pouze částečně.

16. Smlouvu o spotřebitelském úvěru uzavřenou mezi účastníky dne 1. 7. 2021 soud posuzoval podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen, „o.z.“), ve spojení se zákonem č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen, „zákon o spotřebitelském úvěru“).

17. Podle § 2395 o.z. smlouvou o úvěru se úvěrující zavazuje, že úvěrovanému poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a úvěrovaný se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.

18. Podle § 588 o.z. soud přihlédne i bez návrhu k neplatnosti právního jednání, které se zjevně přiči dobrým mravům, anebo které odporuje zákonu a zjevně narušuje veřejný pořádek. To platí i v případě, že právní jednání zavazuje k plnění od počátku nemožnému.

19. Podle § 86 odst. 1, 2 zákona o spotřebitelském úvěru poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném

navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet. Poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů.

20. Podle § 75 zákona o spotřebitelském úvěru je poskytovatel povinen provozovat svou činnost s odbornou péčí. Podle § 76 odst. 1 tohoto zákona poskytovatel jedná čestně, transparentně a zohledňuje práva a zájmy spotřebitele. Co se rozumí odbornou péčí, stanoví § 2 odst. 1 písm. p) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. Jde o takovou úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivých obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti jeho činnosti.

21. Podle § 87 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru poskytne-li poskytovatel spotřebiteli spotřebitelský úvěr v rozporu s § 86 odst. 1 větou druhou, je smlouva neplatná. Spotřebitel může uplatnit námitku neplatnosti v tříleté promlčecí lhůtě běžící ode dne uzavření smlouvy. Spotřebitel je povinen vrátit poskytnutou jistinu spotřebitelského úvěru v době přiměřené jeho možnostem. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení je-li spor o to, jaká je doba odpovídající možnostem spotřebitele podle odstavce 1, určí tuto dobu na návrh některé ze smluvních stran soud podle možností spotřebitele a v zájmu spravedlivého uspořádání práv a povinností smluvních stran s přihlédnutím k příjmu spotřebitele a jeho celkovým sociálním a majetkovým poměrům.

22. Soud vycházel z nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 4129/18 ze dne 26. 2. 2019, v němž tento uvedl, že Nejvyšší správní soud při výkladu § 9 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, účinného do 30. 11. 2016 (když obsahově obdobná úprava je zakotvena i v § 86 zákona č. 257/2016 Sb., tedy pro účely tohoto výkladu lze vycházet z toho, že se právní úprava nezměnila) dovodil, že součástí odborné péče poskytovatele úvěru je i taková obezřetnost, že poskytovatel nespolehá na údaje o schopnosti splácet úvěr tvrzené samotným žadatelem, ale sám tyto údaje prověří (případně si je nechá od žadatele doložit). Ústavní soud dále zdůraznil, že nejde o žádný zvlášť přísný či dokonce nepřiměřený požadavek; to, zda je reálné splacení dluhu, je přece celkem výchozí zásada, kterou by jako obecný princip měly soudy vzít v úvahu bez ohledu na to, zda je v nějakém zákoně výslovně zakotven, anebo nikoli. Ústavní soud rovněž dospěl k závěru, že nezkoumá-li obecný soud, zda úvěrující při poskytnutí spotřebitelského úvěru prověřil schopnost úvěrovaného plánovaný úvěr splatit, zasáhne tím do základního práva spotřebitele na soudní ochranu zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. S ohledem na shora uvedené má soud za to, že v § 87 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru stanovenou neplatnost smlouvy jakožto důsledek porušení povinnosti poskytovatele (řádne a s odbornou péčí) posoudit úvěruschopnost spotřebitele je nutno vykládat za použití § 588 o.z. jako neplatnost absolutní, když dané porušení povinnosti poskytovatele odporuje zákonu a současně zjevně narušuje veřejný pořádek. Soud je proto povinen zabývat se uvedenou otázkou i bez návrhu žalovaného spotřebitele.

23. Ohledně posouzení úvěruschopnosti žalovaného žalobkyně v návrhu netvrdila žádné skutečnosti. Na výzvu soudu žalobkyně návrh doplnila tak, že při posouzení úvěruschopnosti žalovaného její právní předchůdkyně vycházela z údajů poskytnutých žalovaným v žádosti o úvěr. Žalovaným poskytnuté informace byly kontrolovány v interních a externích databázích, zejména v bankovním a nebankovním registru klientských informací, insolvenčním rejstříku a databázi MV ČR, dle kterých žalovaný neměl žádné další závazky. Žalovaný dle žalobkyně uvedl, že je zaměstnán jako dělník na dobu neurčitou u [právníká osoba] s čistým měsíčním příjmem 16 566 Kč, má vlastní bydlení, nemá vyživovací povinnost a celkový čistý příjem domácnosti činí

90 000 Kč. Právní předchůdkyně žalobkyně porovnávala příjem žalovaného a výdaje odhadnuté na základě historických dat z ČSÚ. Do výdajů žalovaného započítala jím doložené výdaje v žádosti o úvěr, částku životního minima a částku normativních nákladů na bydlení/výdaje na bydlení vydané ČSÚ. Po poučení a výzvě dle § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř. při ústním jednání konaném dne 27. 10. 2023 žalobkyně ve lhůtě poskytnuté soudem svá tvrzení ohledně řádného ověření úvěruschopnosti nedoplnila (resp. pouze zopakovala již učiněná tvrzení), ani neoznačila další důkazy k prokázání svých tvrzení. Z vyjádření právní předchůdkyně žalobkyně vyplynulo, že od prokázaného příjmu žalovaného 16 566 Kč odečetla částku životního minima a částku normativních nákladů na bydlení/výdaje na bydlení vydané ČSÚ ve výši 5 438,25 Kč s tím, že zbývající částka byla dle ní dostačující k úhradě sjednaných splátek. V žádosti o úvěr žalovaný neuvedl žádné výdaje.

24. Právní předchůdkyně žalobkyně zjistila a z běžného účtu č. [bankovní účet] ověřila pouze příjem žalovaného ve výši 16 566 Kč. Ohledně částky 90 000 Kč představující čistý měsíční příjem domácnosti ani netvrdila, o jaký zdroj příjmů se jedná, ani jeho výši neověřila, a to ani přesto, že žalovaný uvedl, že má pouze jeden zdroj příjmu. Žalovaný uvedl, že nemá žádné nezbytné měsíční náklady. Je zcela evidentní, že každý člověk má nějaké nezbytné měsíční náklady, i když žije ve vlastním domě/bytě jako žalovaný - minimálně zálohy na vodu a elektřinu, náklady na stravu, dopravu, hygienu, oblečení apod. S ohledem na zjištěný a ověřený příjem žalovaného 16 566 Kč a výši splátek 7 487,88 Kč, které měl žalovaný hradit na základě předmětné smlouvy, když na všechny běžné výdaje by mu tak zbyla částka 9 078,12 Kč, bylo zcela namístě zjistit a ověřit skutečnou výši výdajů žalovaného (alespoň těch podstatných, zcela základních, pravidelných a nezbytných, které lze u každého spotřebitele rozumně očekávat, jako jsou náklady na bydlení). Při posuzování splnění povinnosti úvěrové společnosti posoudit schopnost žadatele úvěr splatit nelze také pominout výši požadovaného úvěru. Jiné požadavky na splnění této povinnosti budou kladeny v případě žádosti o úvěr ve výši několika tisíc korun a jiné v případě statisícových částek (srov. usnesení NS ČR ze dne 20. 3. 2019 sp. zn. 4 Tdo 238/2019). V daném případě se jednalo o úvěr ve výši 600 000 Kč, tedy o více než třiceti šesti násobek čistého měsíčního příjmu žalovaného. Podrobné zjištění a ověření skutečných výdajů žalovaného se tak jeví pro řádné posouzení úvěruschopnosti jako zcela nezbytné. Nezjištění a neověření výdajů implikuje účelovost ze strany žalobkyně, resp. její právní předchůdkyně - snahu uvést v hodnocení pouze údaje, které povedou k formálnímu vykázání úvěruschopnosti žalovaného, aniž by však byla patrná snaha o zjištění a posouzení jeho reálné situace. Bez zjištění skutečných výdajů žalovaného a porovnání jeho příjmů a výdajů nemohla žalobkyně, resp. její právní předchůdkyně posoudit, zda je žalovaný schopen splácet pravidelné splátky spotřebitelského úvěru. Navíc právní předchůdkyně žalobkyně měla možnost zjistit a ověřit alespoň některé výdaje žalovaného, a to z výpisů z běžného účtu žalovaného, který pro žalovaného vedla a ze kterého ověřila výši jeho příjmů. Nemusela tak vycházet z částek životního minima a normativních nákladů na bydlení/výdajů na bydlení vydaných ČSÚ, ale výdaje mohla snadno zjistit a ověřit z jí vedeného účtu žalovaného.

25. Lze tak uzavřít, že žalobkyně (její právní předchůdkyně) nesplnila svou povinnost stanovenou jí zákonem, posouzení úvěruschopnosti neprovedla řádně, ale víceméně formálně, bez náležitých a dostatečných podkladů. Žalobkyně (její právní předchůdkyně) uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru jednala v rozporu s § 86 zákona o spotřebitelském úvěru. Jejímu jednání tak nelze přiznat právní ochranu. Povinnost posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samotného před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele, osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. (srov. rozhodnutí NS sp. zn. 33 Cdo 2178/2018). Důsledkem tohoto postupu a nesplnění zákonné povinnosti je absolutní neplatnost předmětné smlouvy o spotřebitelském úvěru dle § 87 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.

26. V souladu s § 87 odst. 1 věta třetí zákona o spotřebitelském úvěru má žalobkyně nárok na vrácení pouhého zůstatku jistiny spotřebitelského úvěru v době přiměřené možnostem žalovaného. Jelikož v řízení bylo zjištěno, že žalobkyně (její právní předchůdkyně) poskytla žalovanému částku 600 000 Kč a žalovaný postupně splatil částku 38 098,02 Kč, zůstává nesplněný dluh na jistině úvěru ve výši 561 901,98 Kč a tuto částku je žalovaný povinen žalobkyni zaplatit. Jiné smluvní nároky (úrok, smluvní pokuty, různé poplatky apod.) nelze podle § 87 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru úspěšně uplatnit.

27. Žalovaný jako spotřebitel je povinen vrátit poskytnutou jistinu v době přiměřené jeho možnostem. Podle § 87 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru pokud je spor mezi účastníky o tom, jaká je doba odpovídající možnostem žalovaného jako spotřebitele, určí tuto dobu na návrh soud. Pojem spor je v tomto případě třeba vykládat jen jako aktivní a nevyřešený střet (konflikt) rozdílných představ stran o přiměřené době plnění. Pouhá pasivita naproti tomu spor o přiměřenou dobu plnění nezakládá. Pokud věřitel vyzval dlužníka k plnění ve smyslu § 1958 odst. 2 o.z. a dlužník proti takové výzvě v přiměřené době aktivně nevystoupil s argumentem, že taková doba plnění není přiměřená jeho možnostem, není tu spor o určení přiměřené doby plnění a platí doba plnění uvedená ve výzvě věřitele. Pokud dlužník žádnou obranu neuplatnil a nová doba plnění určená výzvou věřitele ve smyslu § 1958 odst. 2 o.z. uplynula, je dlužník v prodlení (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 12. 12. 2019 sp. zn. 27 Co 221/2019) Jelikož žalovaný je v řízení pasivní, spor o přiměřenou dobu plnění v daném případě není. Žalobkyně neprokázala odeslání upomínek ze dne 1. 2. 2022 a ze dne 21. 5. 2022 žalovanému. Žalobkyně vyzvala žalovaného k úhradě dluhu v oznámení o prohlášení úvěru za splatný ze dne 1. 6. 2022, které bylo žalovanému dle poštovního podacího archu odesláno poštou dne 2. 6. 2022. Ve smyslu § 573 o.z. byla výzva žalovanému doručena třetí pracovní den po odeslání, tj. dne 7. 6. 2022. Žalovaný na tuto výzvu nijak nereagoval, námitku nepřiměřenosti navrhované lhůty k plnění neuplatnil. Na základě této výzvy měl žalovaný dlužnou částku uhradit do 15. 6. 2022. Jelikož tak neučinil, dluh se stal splatným nejpozději uplynutím uvedené doby a žalovaný je od 16. 6. 2022 s úhradou částky 561 901,98 Kč v prodlení. Soud proto žalobkyni v souladu s § 1970 o. z. přiznal úrok z prodlení z částky 561 901,98 Kč od 16. 6. 2022 do 14. 11. 2022 a od 24. 11. 2022 do zaplacení (žalobkyně úrok z prodlení za dobu od 15. 11. 2022 do 23. 11. 2022 nepožadovala), a to v žalobkyni požadované výši 11,75 % ročně, která odpovídá nařízení vlády č. 351/2013 Sb. Lhůta k plnění byla stanovena podle § 160 odst. 1 o.s.ř., když soud neshledal žádné důvody pro její prodloužení.

28. S ohledem na absolutní neplatnost smlouvy o spotřebitelském úvěru nevznikl žalovanému závazek zaplatit žalobkyni poskytnutý úvěr, ani poplatky, úrok a pojistné, a proto soud ve zbytku žalobu zamítl včetně odpovídajícího příslušenství (výrok II.).

29. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 142 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Žalobkyně požadovala po žalovaném úhradu částky 589 471,69 Kč (součet dlužné jistiny a poplatků), soud žalobkyni vyhověl ohledně částky 561 901,98 Kč a ohledně částky 27 569,71 Kč byl úspěšný žalovaný, když ohledně této částky byla žaloba zamítnuta. Žalobkyně tak byla ve sporu úspěšná v rozsahu 95,32 % a žalovaný v rozsahu 4,68 %. Soud proto po odečtení úspěchu žalovaného od úspěchu žalobkyně stanovil, že žalobkyni přísluší právo na náhradu nákladů řízení v rozsahu 90,64 % Náklady řízení tvoří odměna za zastoupení žalobkyně ve výši 53 300 Kč, která byla stanovena dle § 7 bod 6. a § 8 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., v účinném znění (dále jen „advokátní tarif“), dále se jedná o 5 paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. V této souvislosti soud konstatuje, že zástupce žalobkyně učinil 5 úkonů právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení, výzva k plnění, sepsal žaloby, účast na jednání před soudem dne 27. 10. 2023 a účast na jednání před soudem dne 28. 11. 2023). Náklady řízení tedy představují součet shora uvedených částek, vše zvýšené o náhradu za DPH ve výši 21 % v souladu s § 137 odst. 3 o.s.ř., neboť zástupce žalobkyně je plátcem DPH, a zaplacený soudní poplatek ve výši 23 580 Kč Náklady řízení tedy

činí částku v celkové výši 89 888 Kč. 90,64 % pak představuje částku 81 474,48 Kč, kterou je žalovaný povinen zaplatit žalobkyni k rukám jejího zástupce do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 149 odst. 1 a § 160 odst. 1 o. s. ř.). Soud v souvislosti s rozhodováním o nákladech řízení pro úplnost uvádí, že žalobkyni nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení za písemné podání ze dne 20. 7. 2023, v němž žalobkyně pouze sdělila, že nesouhlasí s rozhodnutím bez nařízení jednání. Nejedná se o podání ve věci samé, ale o pouhé vyjádření k procesnímu postupu soudu. Nejde tak o samostatný úkon právní služby, za který by náležela odměna, byť ve výši jedné poloviny. Soud žalobkyni nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení ani za písemná podání ze dne 20. 10. 2023 a ze dne 24. 11. 2023, když je nutno zdůraznit, že uvedená podání žalobkyně obsahují toliko doplňující žalobní tvrzení, která byla žalobkyně povinna uvést již v samotné žalobě. Pokud by tak učinila, nemusela by na výzvu soudu žalobu doplňovat a náklady řízení by jí tak nevznikly. Nadto podání žalobkyně ze dne 24. 11. 2023 je téměř shodné s podáním žalobkyně ze dne 20. 10. 2023.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím Okresního soudu v Písku.

Nebudou-li povinnosti uložené vykonatelným rozsudkem splněny řádně a včas, může se oprávněná jejich splnění domáhat návrhem na výkon rozhodnutí nebo exekuci.

Písek 28. listopadu 2023

Mgr. Markéta Česánková
soudkyně

Rozhodnutí nabylo právní moci dne 31. ledna 2024.